

Handläggare
Anna Palén
Telefon: 08 508 15 029**Till**
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2023-08-31

Remiss av Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Svar på remiss från kommunstyrelsen i Stockholms kommun dnr KS 2023/339

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remisen.

Sammanfattning

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av ersättningsmodellen för insatsen daglig verksamhet, som bedrivs enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Utifrån översynen har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag om att bland annat minska antalet ersättningsnivåer samt att höja ersättningen i de lägre nivåerna och sänka de högre.

Förvaltningen är positiv till förslaget att höja de lägsta nivåerna. Målgruppen har över tid förändrats och det är relevant att ersättningen även omfattar det viktiga motivationsarbetet. Förvaltningen understryker samtidigt att det är oroväckande att detta görs på bekostnad av de högre nivåerna, där omvårdnads- och stödbehoven är stora och varaktiga.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har yttrat sig i ärendet och föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bakgrund

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en översyn av ersättningssystemet och utformningen av insatsen daglig verksamhet för att i högre omfattning kunna uppnå önskade effekter när det kommer till att bland annat få den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Som en följd av översynen fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet

(LSS) med målsättningen att minska antalet ersättningsnivåer och på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

Övriga remissinsatser är stadsledningskontoret, socialnämnden, samtliga stadsdelsnämnder, Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Främja, Frösunda, Misa, Nytida, Omsorgshuset samt Utvecklingspedagogik.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 19 september 2023.

Ärendet

Som huvudsaklig grund för nuvarande ersättningssystem ligger ett särskilt bedömningsinstrument som infördes år 2008, strax innan införandet av valfrihetssystemet enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Systemet trädde i kraft den 1 januari 2008. År 2010 gjordes en förändring av poängen i bedömningsinstrumentet för att bättre ta hänsyn till personer som inte har stora fysiska funktionsnedsättningar men behov av andra slag. Förändringen innebar att ett antal personers behov gav högre poäng och till följd därav justerades ersättningen till högre nivåer.

Bedömningsinstrumentet utgår från den enskildes behov och det stöd som ges. Systemet bygger på en femgradig skala, från inget behov till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en ersättningsnivå för de insatser den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng som den enskilde får i det bedömningsinstrument som enheten för bedömning och förmedling använder. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för den dagliga verksamhetens utförare samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Inom ramen för stadsledningskontorets översyn skickades en enkät ut till stadsdelsnämndernas beställarfunktioner samt till utförare, såväl privata som kommunala. Av enkätsvaren framkom det bland annat att daglig verksamhet idag har vissa inlåsningseffekter och att det finns personer inom daglig verksamhet som bör kunna arbeta men som inte får möjlighet att komma ut i arbetslivet.

Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i daglig verksamhet och att komma ut på arbetsmarknaden. Översynen visar att det kan vara av betydelse att ha fler timintervall av deltagandegrad än nuvarande som endast är hel- och deltid, så att det i högre grad än nuvarande system påverkar utförarens ersättning om den enskilde är fler timmar på den dagliga verksamheten.

Stadsledningskontoret har beaktat delar av de synpunkter som framkom vid översynen vid framtagandet av förslaget till nya

ersättningsnivåer. Förslaget är beräknat utifrån att stadens kostnader ska vara kostnadsneutrala.

Stadsledningskontoret föreslår att antalet ersättningsnivåer minskas och att ersättningen höjs i de lägsta nivåerna och sänks i de högsta. De föreslagna nivåerna är fem till antalet med tre spann av deltagandetimmar.

Ett viktigt syfte med daglig verksamhet är att bryta social isolering och skapa meningsfullhet och att komma närmare arbetsmarknaden. I vissa fall kan deltagande en timme i veckan vara tillräckligt för att bidra till detta. Stadsledningskontoret föreslår därför att lägsta antalet deltagandetimmar sänks från fyra timmar per vecka till en timme per vecka.

Stadsledningskontoret föreslår även att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången.

Stadsledningskontoret har utrett vilka eventuella kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenser den föreslagna ersättningsmodellen skulle få. Beräkningar utifrån det antal personer som i augusti 2022 hade insatsen daglig verksamhet visar att stadens kostnader skulle ändras marginellt.

Stadsledningskontoret har undersökt hur förslaget skulle påverka stadsdelsnämndernas tilldelade budget och konstaterar att påverkan är liten. Dock kan sammanläggningen av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga ersättningsnivåer innebära att vissa stadsdelsnämnder påverkas mer negativt än andra. De nämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas negativt av det föreslagna systemet. Stadsledningskontoret bedömer dock att det inte behövs några övergångsregler.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla från 1 januari 2024. Nivåerna på ersättningen kan justeras, som vanligt, i samband med kommunfullmäktiges budget för nästkommande år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2023-08-24.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att nuvarande ersättningssystem och utformning för insatsen daglig verksamhet har setts över, och delar

uppfattningen om att systemet på ett bättre sätt än idag behöver anpassas till och spegla den enskildes behov.

I förslaget har antalet nivåer minskats, ersättningen i de lägsta nivåerna har ökat och i de högsta nivåerna så föreslås ersättningen minska. Stadsledningskontoret har jämfört hur föreslagna ersättningsnivåer i förhållande till nuvarande påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget och konstaterar att påverkan på budgeten är liten. En sammanläggning av nivåerna och en omfördelning mellan låga och höga nivåer kan dock påverka vissa stadsdelsnämnder mer negativt än andra.

Förvaltningen är positiv till förslaget att höja de lägsta nivåerna. Målgruppen har över tid förändrats och det är relevant att ersättningen även omfattar det viktiga motivationsarbetet som beskrivs. Förvaltningen vill dock understryka att det är oroväckande att detta görs på bekostnad av de högre nivåerna, där behoven av omvårdnad och stöd är stora och varaktiga. Förvaltningen tillhör de få förvaltningar som förlorar i ekonomisk tilldelning motsvarande uppskattat 1,5 procent jämfört med nuvarande system medan det finns förvaltningar som får cirka 1 procent ökning. Det föreslagna systemet kommer att medföra att förvaltningen behöver göra Anpassningar.

Förslaget syftar till att reducera risk för att delar i systemet kan skapa inlåsnings effekter för personer som går på daglig verksamhet. Det görs bland annat genom att ersättning föreslås utgå i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Dessa förslag ställer sig förvaltningen positiv till. Förvaltningen delar uppfattningen att mer kan göras för att stötta målgruppen att närma sig den ordinarie arbetsmarknaden och bedömer att förslaget kan komma att öka målgruppens förutsättningar för att i större utsträckning än idag göra detta möjligt.

Jämställdhetsanalys

Ärendet innehåller ingen jämställdhetsanalys då det föreslagna ersättningssystemet inte grundar sig på uppgifter om kön.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Bilagor

1. KS 2023/339 Bilaga 1
2. Kopia av godkänt tjänsteutlåtande: KS 2023/339 Tjänsteutlåtande
3. Följebrev Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS), KS 2023/339

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2023-08-07
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2023-07-19